

Terijoen kirkon 100-vuotisjuhlat lähestyvät - Kirkon sisätilat haluttaisiin kuntoon ennen juhlia

Jaakko Mäkelä

Terijoen kirkon 100-vuotisjuhlia haluttaisiin viettää mahdollisimman hyvissä puitteissa. Ulkoisesti kirkko on jo ehostettu. Merkkivuosi 2008 lähestyy, ja siihen mennessä pitäisi kirkon sisätilatkin voida kunnostaa. Rahoitus saattaa kuitenkin osoittautua pulmalliseksi.

Arkkitehti Josef Stenbäckin suunnittelema 1908 valmistunut kirkko oli muutettu neuvostovallan aikana elokuvateatteriksi. Jo syksyllä 1941 Terijoelle saapuneet suomalaiset sotilaat voivat todeta: ikkunat oli muurattu umpeen, kirkon torni oli purettu ja kellot poissa, alttariseinän peitti valkokangas ja sisustus oli muutettu elokuvateatteriksi, uunit olivat poissa. Jatkosodan aikana kirkko toimi kirkkona, sodan jälkeen uudelleen elokuvateatterina. Kirkkopuistoon Jatkosodan aikana perustettu sankarihautausmaa oli jyrätty puistoksi. Viimeiset vainajat haudattiin toukokuussa 1944 juuri ennen suurhyökkäystä.

Järjestäytynyt luterilainen seurakunnallinen toiminta alkoi uudelleen Terijoella vuonna 1991, jolloin rekisteröitiin Inkerin Kirkkoon kuuluva Zelenogorskin luterilainen seurakunta ja se alkoi hakea kirkkoa käyttöönsä. Tilojen virallinen luovutus kuitenkin viivästyi vuoteen 1998. Jumalanpalveluksia pidettiin kirkon tiloissa 1990-luvulla elokuvateatterin vuokralaisena.

Joulukuussa 1998 vietti paikallinen seurakunta yhdessä entisten terijokelaisen ja suomalaisen seurakunnallisen tukiryhmän kanssa kirkon 90-vuotis juhlaa, kirkon luovutusta seurakunnalle ja remontin aloitusta. Työt aloitettiin kuntokartoituksella. Vuonna 1999 päästiin mm. uusimaan sähkökaapeleita ja siistimään kirkon sisätiloja sekä kohentamaan lämmityslaitteitten kuntoa. Osan töistä hoiti urakoitsija. Talkoovoimin puolestaan kunnostivat seurakuntalaiset katon vesijärjestelmää, sisustan siistimistä, lämmitysjärjestelmän huoltoa jne.

Tukiryhmän

Terijoen seurakunnan tukiryhmän muodostavat Järvenpään seurakunta ja Hämeenlinnan rovastikunnan seurakunnat, Teri-Säätiö ja Terijoki-Seura ovat mukana asiantuntijoina. Tukiryhmä on perustettu 1993 ja se tukee Terijoen seurakunnan toimintaa ja kirkkorakennuksen korjausta. Vuonna 2000 valmistui korjaussuunnitelma, jonka pohjalta on tehty kirkon ulkopuolinen peruskorjaus: rakennettu torni, avattu ikkunat sekä uusittu ikkunarakenteet ja ulko-ovet, uusittu vesikatto ja lämpöeristeet, korjattu ulkorappaus ja kirkko maalattu ulkoa. Yksityisen keräysten tuotolla hankittiin kirkonkellot.

Korjaustyö tapahtuu Inkerin Kirkon seurakunnan nimissä. Seurakunta hankkii viralliset rakennusluvut ja kaikki 48 tarvittavaa leimaa rakennuslupiin. Suunnittelu on teetetty venäläisellä arkkitehdilla, koska hän tietää paikalliset määräykset ja

suomalaiset piirustukset ja suunnitelmat jouduttaisiin kuitenkin piirtämään uudelleen "venäjäksi". Rakentamisen on tehnyt venäläinen (inkeriläinen) urakoitsija. Venäläinen työ on halvempaa ja sekä siten myös voidaan ehkäistä mahdollista ilkeävaltaa. Toisaalta järjestely vaikeuttaa suomalaisen talkootyön käyttöä, jolla on ollut merkitystä monissa Inkerin Kirkon kohteissa. Paikallisen rakennusvalvonnan lisäksi rakentamista valvoo GIOP, joka tehtäviltään vastaa Suomen Museovirastoa. Terijoen kirkko on luokiteltu merkittäväksi arkkitehtoniseksi kohteeksi. Koska suomalaiset rahoittavat korjausta, on tukiryhmä palkannut suomalaisen, Venäjällä rakentamista tuntevan rakennusmestarin projektin vetäjäksi ja työn valvojaksi. Pääosa sopimuksista ja suunnitelmista joudutaan tekemään kahdella kielellä. Tämä nostaa tulkkauskuksia. Tukiryhmän tilit hoidetaan Järvenpään seurakunnan taloustoimistossa ja ovat siten julkisen valvonnan piirissä.

Tavoitteena on saada sisätilat kuntoon 100-vuotisjuhliin mennessä

Huonokuntoiset sähköjohdot huolettavat erityisesti. Vielä ei ole tarkkaa tietoa, minkälaisia maaleja sisätiloissa on neuvostoaikana käytetty. Saattaa käydä niin, että kaikki vanhat maalit on raaputettava pois, jotta saadaan uudet maalit tarttumaan kupolin ja seinien pintaan. Jos näin käy, se lisää kustannuksia.

Suunnitelmat sisätilojen rakenteiden kunnostamiseksi ovat valmistuneet. Parvekkeiden kannatuksia joudutaan lahovian vuoksi uusimaan, sähkö-, vesi- ja lämmitysjärjestelmät rakentamaan uudelleen. Rakennus toimi 7.000 seurakuntalaisen kirkkona. Nyt siitä tulee saada käyttökelpoiset tilat parin sadan seurakuntalaisen ainoaksi toimitilaksi. Suunnittelussa on huomioitava, että juhlanan, kauniin kirkkosalin ilme ja akustiikka säilyy ja keksiä keinot, miten nykyisen toiminnan tarvitsemat aputilat sijoitetaan rakennukseen. Tavoitteena on myös saada kunnostus tehtyä kerralla, ettei seurakunnan toimintaan tulisi pitkää katkosta remontin vuoksi. Se olisi myös taloudellisesti paras ratkaisu.

Kunnostuksen rahoitusta varten toivottaisiin mukaan muitakin seurakuntia ja tahoja kuin edellä mainitut. Yksityisillä keräyksillä ja talkootyöllä voidaan saada jotakin aikaan, mutta ne eivät kuitenkaan kata kaikkia kustannuksia. Myös EU-tukea tutkitaan. Järvenpään kaupunki ja Zelenogorskin kaupunki ovat asiaan myönteisiä ; mutta toimien käynnistäminen vie aikansa.